

KOMENTÁR K VÝSLEDKOM HOSPODÁRENIA
PRÍSPEVKOVEJ ORGANIZÁCIE VEREJNOPROSPEŠNÉ SLUŽBY STUPAVA
ZA ROK 2023

Rok 2023 bol pre Verejnoprospešné služby Stupava náročný, plný zmien, ale aj súdržnosti, dokončených projektov a nových výziev. Zároveň sa niesol v znamení finančnej nedostatočnosti, kedy veľká časť činností nebola krytá príspevkom od mesta.

Začiatkom roka 2023 bolo nutné uzatvoriť nový zmluvný vzťah s OZV.

VPS bola súčasťou ďalšieho úspešného ročníka Dňa mestských organizácií, prípravy skruží na voľby, boli zakúpené a nainštalované fotopasce, ktoré slúžia hlavne ako prevencia tvorby nelegálnych skládok, vyčistil sa potom pri MKIC, prekryla sa aj strecha železničnej stanice, zrekonštruovali sa boxy na separovaný odpad na zbernom dvore. Okrem nich sa plnili aj ostatné bežné úlohy v zmysle zriaďovacej listiny ako aj iné o nepravidelné aktivity.

Ku každodenným úlohám VPS sa vykonával tradičný vývoz odpadkov, upratovanie ulíc, chodníkov a iných verejných priestranstiev, kosenie, mulčovanie trávnikov a zber opadaného lístia, údržba cintorínov a mestského mobiliáru, oprava smetných nádob. Ďalšími činnosťami boli orezy polámaných či rizikových stromov, oprava verejného osvetlenia, výmena starého osvetlenia za LED, lokálne opravy mestských komunikácií, chodníkov a parkovísk, čistenie odvodňovacích žľabov alebo výmena poškodených a padnutých dopravných značiek. Zároveň sa v roku 2023 uskutočnila oprava lavičiek a mostíka v kaštieľskom parku, výmena vstupného dreveného mostíku do parku ako aj plechového mostíka z munkáču. Vo veľkej miere sa pokračovalo vo výsadbe kvetín a údržbe Námestia sv. Trojice, mestečka, pred základnou školou, ostrovčeka v Máste polievaním a odburiňovaním.

VPS pomohla pri orezoch stromov a kríkov a čistení pozemku kde sa vystavala nová škôlka na Zvončekovej ul. Neskôr zamestnanci pomohli aj pri prenášaní nového mobiliáru do škôlky.

Taktiež VPS predpripravila (zbúrala, vyčistila, odviezla odpad) pozemok v škôlke na Ružovej ulici na novú prístavbu.

V ekocentre bola vymenená odchyťová nádrž na dažďú vodu, čo obsahovalo výkop, odstránenie starej nádrž, vloženie novej a zapojenie.

V roku 2023 bola zrealizovaná z príspevku mesta jedna investícia: čítačka na smetiarke vozidlo.

Plnenie rozpočtu na rok 2023 bol ovplyvnený viacerými faktormi. Štandardne je samofinancovanie zo strany VPS na úrovni jednej štvrtiny/tretiny výdavkov, čo je výrazne pozitívnym zdrojom financovania organizácie. Uvedené zdroje v prípade ich nedosahovania by inak museli byť financované zo strany mesta, alebo by výrazne poklesol objem výkonov realizovaných pre mesto.

Rok 2023 bol prelomový nielen z pohľadu plnenia si štandardných povinností, ktoré VPS vyplývajú zo zriaďovacej listiny, ale aj úloh, pre ktoré bola organizácia zriadená. Zvýšil sa najmä objem výkonov s veľmi vysokou pridanou hodnotou, ktoré boli vykonané vo väčšej časti kapacitami VPS. V prípade nutnosti realizovať tieto výkony externe buď by neboli vykonané vzhľadom na výšku výdavkov vôbec, alebo by mesto tieto projekty realizovalo v neporovnateľne vyšších cenách. Tu sa osvedčila právna forma VPS ako príspevkovej organizácie, ktorá nie je založená za účelom dosahovania zisku, ako rôzne druhy obchodných spoločností.

Služby VPS sa osvedčili a využívajú ich aj iné mestské organizácie ako sú Mestské kultúrne a informačné centrum, Vodárne a kanalizácie Stupava, základná škola, materské škôlky, základná umelecká škola a Ekocentrum Stupava.

Údržba majetku mesta, spolupráca s tretími stranami (záujmové združenia, štátne inštitúcie, občania, iné právnické a fyzické osoby):

- Revitalizácia jazierka, rekonštrukcia hrádze a starostlivosť o jazierko a okolie v pivovarskom parku
- Vynovenie drevených mostíkov v parku – náter, spevnenie a výmena nahnitých častí
- Vyčistenie a výsadba ostrovčeka v Máste
- Spolupráca pri víkendových dobrovoľníckych brigádach pri čistení mesta.

Humanizácia prostredia mesta

- Realizácia rozsiahlej výsadby kvetín a terénnych úprav v novej časti pešej zóny a pri buste M. R. Štefánika
- Vynovenie drevených mostíkov v parku – náter, spevnenie a výmena nahnitých častí
- Oprava vstupných mostíkov do parku – nové drevo, plech
- Obnovou lavičiek, výmena drevených výplní a náter kovových. konštrukcií
- Osadenie nových lavičiek, ktoré boli vytvorené kapacitami VPS
- Osadenie nových cyklostojanov
- Oprava a doplnenie mestských a psích košov v meste

Podpora tradícií

- Rozšírenie vianočnej výzdoby
- Úspešné zorganizovanie ďalšieho ročníka Dňa mestských organizácií
- Pomoc pri organizovaní každoročného podujatia Dni zelá, stavenie mája,...
- Tradícia rozsvietenia vianočného stromčeka, osádzanie vianočného venca, betlehemu a ozdobenie verejného osvetlenia

Bezpečnosť

- Obnovenie prechodov pre chodcov na mestských komunikáciách
- Vysoký objem realizovaných opráv miestnych komunikácií, výtlkov, čo zvyšuje bezpečnosť cestnej premávky ako aj zamedzuje vzniku poškodzovania majetku občanov – účastníkov cestnej premávky so zodpovednosťou za škody zo strany mesta
- Osadzovanie nového dopravného značenia ako aj striekanie DZ

- Veľkonočná výzdoba, kedy všetky ozdoby boli urobené zamestnancami VPS
- Výmena piesku v detských ihriskách, kontrola hračiek ako aj údržba komponentov na ihrisku
- Montáž nových spomaľovačov na komunikáciách
- Oprava a výmena zábradlí pred ZŠ a v meste

Personálna kapacita

- Rozšírenie personálnych kapacít, robotníckych aj administratívnych bez previazaného navýšenia príspevku od mesta
- Postupné znižovanie priemerného veku zamestnancov

Zákonné povinnosti, odpadové hospodárstvo

- Zvoz kuchynského odpadu
- Dokončenie elektronického označovania smetných nádob v meste a príprava na zber pomocou čipov
- Pokračovanie v inventarizácii smetných nádob v meste
- Označenie smetných nádob na separovaný odpad nálepkami s potrebnými informáciami
- Pribúdajúce malé mestské koše a koše na psie exkrementy, pribúdajúce na základe podnetov od obyvateľov, pričom ich pasport je zverejnený na web stránke VPS
- Odovzdávanie drobného stavebného odpadu od obyvateľov na recykláciu
- Nekonečné odstraňovanie čiernych skládok, obmedzovanie ich tvorby formou osádzania fotopascí.

Rozpočet na rok 2023 bol kompromisom, ktorý bolo možné dosiahnuť vzhľadom na finančné možnosti mesta. Pri jeho tvorbe sa nepredpokladali pre VPS kapitálové výdavky na ďalší rozvoj strojnotechnologického vybavenia organizácie, resp. vozového parku. Po zmene rozpočtu VPS dostala kapitálový príspevok vo výške 5 000,- EUR na čítačku čipov, ktorá sa nainštalovala na smetné vozidlo.

BRKO – zelený a kuchynský odpad

Nakladanie s biologicky rozložiteľným odpadom, zeleným odpadom (tráva, lístie, orezané konáre, výruba drevín, odstraňovanie padnutých drevín a zvoz vianočných stromčekov) – v plnej výške nekryté výdavky vzniknuté na základe samotnej činnosti VPS pre mesto a výdavky na zvoz a likvidáciu odpadu zo zberného dvora navezeného od obyvateľov a poplatníkov za odpady v meste.

Finančne dostatočne nekryté je spracovanie najmä dreveného odpadu (štiepkovanie) a odvoz a uskladnenie tohto odpadu u konečného spracovateľa – prenájom veľkokapacitných kontajnerov, dopravné výkony, prenájom stroja, uskladnenie a spracovanie v kompostárni.

Starostlivosť o zeleň – najmä o stromy – nižšia starostlivosť o zeleň nie je len ekologickým problémom, ale z pohľadu mesta je tento problém spojený predovšetkým so zabezpečením prevádzkovej bezpečnosti. Passport urastených a starších, resp. poškodených drevín a evidencia ich údržby odbornými osobami je základným absentujúcim predpokladom na zabezpečenie

tejto relevantnej potreby. Existujú reálne skúsenosti z iných miest, kde padnutý strom zavinil ťažké zranenie alebo aj smrť s následnou zodpovednosťou mesta. Stupava zatiaľ takúto skúsenosť nemá, Je však povinnosťou takýmto rizikám predchádzať. Tento problém je dlhodobo podceňovaný a Stupava nemá zadefinovanú ani stratégiu a postupy v tejto oblasti a dlhodobo ani nevyčleňuje relevantné finančné prostriedky na ich pokrytie. Všetka verejná zeleň pri cestách a chodníkoch, peších zónach, školských areáloch, detských ihriskách, parkoch, cintorínoch, pri štadióne, pri lesných cestách do záhradkárskeho osád, na cyklotrase a iných frekventovaných miestach extravilánu obce predstavuje potenciálne nebezpečenstvo.

V tejto oblasti je možné využívať nové dostupné nástroje a trendy napr. aplikácia www.stromypodkontrolou.cz, Ďalším riešením je zabezpečenie dostatočného počtu arboristov, či už externe dodávateľsky alebo prostredníctvom vlastných kapacít.

Zimná údržba - dlhodobým problémom v tejto oblasti mesta je absencia základnej techniky. VPS disponuje jednou soľničkou za traktorom s objemom 1m³ na cca 75 km mestských ciest a chodníkov. Tento traktor nemá rozmetadlo a nehodí sa do úzkych uličiek a na chodníky. Na odhŕňanie snehu na cestných komunikáciách je nutné zapojiť ďalší kus techniky s ďalším strojníkom, nakoľko mesto nemá k dispozícii žiadne vozidlo, ktoré by malo aj radlicu a rozsýpač. Na posyp chodníkov sú využívaní len pracovníci, ktorí ručne posypávajú a VPS využíva ešte jednu zametačku, ktorá je náročná na opravu z dôvodu jej veku. Bez ďalšej techniky, čo zvýši efektívnosť práce a rýchlosť posypu nie je možné zimnú údržbu v meste účinne vykonávať. Existujú už viaceré skúsenosti s úrazmi a nárokmi poškodených od mesta, ako aj súdne spory. Nový cestný zákon preniesol komplexnú údržbu chodníkov a mestských komunikácií na mesto a bez príslušnej finančnej podpory, čo tento už aj tak vypuklý problém, len prehĺbuje.

Starostlivosť o detské ihriská – táto oblasť podlieha vysokej regulácii a prísnej legislatíve, slabá kontrola. Problémom je aj otázna vymožiteľnosť práva, kedy dodávateľ hracích prvkov podlieha certifikácii, avšak za prípadné škody a ujmy na zdraví, a s tým spojené škody je zodpovedné mesto. Prenesené kompetencie a ich objem, ktorý každoročne pribúda, nie sú prepojené s finančnými možnosťami na krytie nových povinností.

Začali sa aktívnejšie využívať rôzne informačné zdroje, pravidelne sú zverejňované príspevky na facebooku, webovej stránke Verejnoprospešných služieb Stupava a do Stupavských novín. V článkoch sú uvedené informácie o rozpracovaných a dokončených projektoch, aktuálne oznamy VPS, vrátane Zberného dvora, sumár činnosti v meste počas roka.

V meste pribudli aj informačné tabule, kde na príprave podlažia, osádzaní a montáži sa podieľala VPS.

Príspevková organizácia Verejnoprospešné služby Stupava dosiahla k 31.12.2023 tržby v celkovej výške 357 967,92 €, z toho tržby z podnikateľskej činnosti dosiahli 130 026,78 €. Ostatné výnosy z transferov tvorili 1 173 411,06 €. Celkové výnosy tvorili 1 538 579,98 €.

Náklady na činnosť organizácie tvorili 1 440 640,81 €, z toho náklady na podnikateľskú činnosť tvorili 94 141,95 €. Výsledok hospodárenia pred zdanením z podnikateľskej činnosti činil 35 884,83 € a z hlavnej činnosti 62 054,34 €. Výsledok hospodárenia za obidve činnosti predstavuje 97 939,17 €.

Výsledok hospodárenia bol ovplyvnený zvýšenými mzdovými nákladmi, odvodovými nákladmi, službami a materiálovými nákladmi v súvislosti s rozsahom realizovaných projektov. Taktiež nová OZV mala meškanie s platbami a uskutočnila viacej platieb ku koncu roka alebo až v roku 2024.

Tržby boli realizované čiastočne vo forme úhrady a refundácie nákladov obyvateľmi, t.j. v rámci výkonu nekomerčných činností. Išlo najmä o úhradu za rozvoz stravy v rámci poskytovania sociálnej služby, refundáciu nákladov v súvislosti s odvozom splaškov obyvateľom, ktorí nemajú k dispozícii kanalizáciu, za separovanie odpadov, a pod. Tržby z podnikateľskej činnosti boli dosiahnuté za služby poskytované právnickým alebo fyzickým osobám v rámci katastrálneho územia Stupavy alebo okolitým obciam. Išlo najmä o tržby za poskytnutie veľkokapacitných kontajnerov, prenájom vysokozdvížnej plošiny, za orezy stromov, kosenie a rôzne služby. Tieto tržby tak tvoria doplnkový zdroj na financovanie potrieb organizácie.

Najvyššie náklady boli vynaložené na osobné náklady, ktoré predstavujú mzdové náklady a náklady na odvody. Ich čiastka dosiahla 937 188,82 €. Spotreba materiálu tvorila sumu 164 244,54 €. Energetická náročnosť prevádzky vyvolala náklady vo výške 63 866,38 €. Na služby vynaložila organizácia náklady vo výške 172 237,21 €. Tieto služby predstavovali napr. náklady na strážnu službu, GPS systém, bezpečnosť pri práci, ochranu osobných údajov, náklady na zneškodňovanie odpadu, právne služby. Opravy a údržba majetku predstavovala náklady vo výške 15 918,00 €, pričom hlavná časť opráv bola zabezpečená dodávateľsky.

Dlhodobý hmotný majetok, ktorý je tvorený najmä majetkom zvereným do správy, dosiahol výšku 292 858,93 € netto, z čoho najvyššiu hodnotu majú dopravné prostriedky vo výške 143 818,04 € z dôvodu realizovania dvoch významných investícií – kúpy špeciálneho vozidla na zvoz odpadu a plošiny.

Obežný majetok je na úrovni 151 000,17 €, pričom väčšiu časť tvorili pohľadávky vo výške 86 236,59 €. Pohľadávky sú evidované voči obyvateľom za rozvoz stravy, voči organizácii zodpovednosti výrobcov a voči ostatným tretím osobám v rámci výkonu podnikateľských aktivít. Pohľadávky sú bonitné a je perspektíva ich zaplatenia. Najväčším dlžníkom je organizácia zodpovednosti výrobcov Recyklogroup od roku 2022.

Závazky, okrem záväzkov za majetok zverený do správy od mesta Stupava, predstavovali hlavne záväzky z nájmu – dlhodobé vo výške 34 091,86 EUR a krátkodobé vo výške 16 366,47 €. Ich výška je ovplyvnená najmä záväzkami voči dodávateľom plošiny a špeciálneho zberového vozidla. Organizácia si plní svoje záväzky voči obchodným partnerom

a splatné záväzky predstavujú záväzky za opakujúce sa služby, najmä PHM, energie, strážna služby, stravné lístky, atď..

Z pohľadu rozpočtového hospodárenia dosiahla príspevková organizácia v roku 2023 príjmy vo výške 1 515 015,66 €. Celkové výdavky tvorili 1 500 687,84 €. Najvyššou položkou príjmov bol príspevok od mesta na krytie prevádzkových výdavkov. Tieto dosiahli sumu 1 139 071,90 €. Kapitálový príspevok bol vo výške 5 000,- EUR. Výsledok rozpočtového hospodárenia je 14 327,82 €.

Bežné príjmy dosiahli v roku 2023 1 495 852,09 EUR, bežné výdavky tvorili 1 460 415,08 EUR. Kapitálové príjmy a výdavky boli vo výške 5 000 EUR. Finančné operácie príjmové tvorili sumu 14 163,57 EUR a finančné operácie výdavkové sumu 40 272,76 EUR. Schodok finančných operácií bol krytý prebytkom bežného rozpočtu.

Rozbor výdavkov z pohľadu funkčnej klasifikácie, vecného plnenia a programom a podprogramov sú obsiahnuté v prílohách k záverečnému účtu mesta Stupava za rok 2023. Tento dokument preto obsahuje rozbor výdavkov podľa druhov.

Základným cieľom organizácie bolo aj v roku 2023 kvalitné poskytovanie služieb verejnoprospešného charakteru pre obyvateľov mesta, poskytovanie doplnkových služieb a zvyšovanie kvality života ľudí v Stupave.

V Stupave, dňa 09.05.2023